

משבר ביהלומים

יזעזע את המשק כולו

הסתבכות היהלומן סידרנסקי ב- שבע שנים, בסכום של 3.5 מיליון דולר, היא סנונית ראשונה לשורה של התמוטטויות בענף.

„בנק ישראל“ הוריד לאחרונה את אחוז המימון הניתן ליהלומנים נגד ה- סחורה שרכשו, והעלה את הריבית שהם משלמים על מימון זה. שינויים אלה יגרמו בוודאות להתמוטטויות.

מזה שנתיים שריו ענף היהלומים ב- משבר קשה ביותר, בגלל הפסקת הרכי- שות של היהלומים בארצות הברית וב- מיזרח הרחוק. לא נראה שינוי במצב לטובה בשנה הקרובה. הענף בישראל נתפס במשבר ללא מכניסטים. היהלומנים, שעשו לפני שלוש שנים רווחים של 700 מיליון דולר על המלאי הגדול שהחזיקו לפני התייקרות היהלומים ב-2000 אח- זים, המשיכו להחזיק במלאי גדול ב- תיקווה לסיבוב שני. אולם סינדיקט ה- היהלומים מנע את הצלחתם עלידי הור- דת מחירים דראסטית של המלוטש, ו- העלאת מחיר חזקה של הגלם, ומייד לאחר מכן החל השפל בביקוש, הנמשך עד היום.

מלאי היהלומים בישראל מוערך כיום ב-2 מיליארד דולר. על מלאי זה הילוו הבנקים ליהלומנים כ-1.2 מיליארד דולר. מזה זמן רב לא נעשו בדיקות שווי ה- מלאי המופקד בבנקים, ויש סברה כי הבדיקות לא נעשות מכיוון שאין ה- בנקים רוצים לדעת שאין להם ביטחונות מספיקים.

קיימים כמה יהלומנים שהסכומים שהם חייבים לבנק הופכים את הבנק לתלוי בקיומם. הסכום שכל היהלומנים חייבים כיום לבנקים שווה למחצית קיימם כמה יהלומנים שהסכומים שהם חייבים לבנק הופכים את הבנק לתלוי בקיומם. הסכום שכל היהלומנים חייבים כיום לבנקים שווה למחצית

איזה סודיות

יכולים עודכיידין

לשמוך?

בית-המישפט העליון האמריקאי יתן בקרוב החלטה עקרונית, שתהיה לה השלכה גם על ישראל.

לעורכיידין יש, מבחינה חוקית, הזכות לטוב למסור כל מידע שקיבלו אותו מ- לקוח, גם אם המבקש הוא המישטרה או שילטונות מסי-ההכנסה. אולם מה הדיו כאשר הלקוח הוא חברה, והמידע המבוקש הוא לגבי עובד בחברה? האם זכות-החסינות של עורכיידין החברה חלה גם על כלל עובדיה, או רק על בכירה ומנהלים או שמא אין להם כל חסינות? הבעיה התעוררה מכיוון שכמה בתי- דין גבוהים של המדינות באמריקה פסקו לאחרונה כי עורכיידין של חברה חייב למסור מידע על עובדים שלה.

הדיון בעליון האמריקאי הוא על רקע חקירה שנעשתה נגד חברת-דראגסטור בשם „אפג'ו“, ששילמה 4.4 מיליון דולר כשוחד לאישי-שילטון במדינות שונות ב- אמריקה. אחרי גילוי הפרשה ביקשה החברה מצוות עורכיידין לחקור את המיסקרה, והתוצאות דווחות לרשות ניי- רות-הערך. החברה שילמה למסי-ההכנסה מס מלא על תשלומי השוחד, באופן כל- לי, אולם סירבה למסור כל פרטים על מקבלי-התשלומים, וכמה קיבל כל אחד.

מסי-ההכנסה דרש את מימצאי חקירת צוות-עורכיידין של החברה, ואלה סיר- בו למסרם, בנימוק שהם קיבלו את ה- מידע במהלך קשריו של עורכיידין עם לקוח.

בית-המישפט העליון של מדינת סינ- סינאטי קיבל את עמדת מסי-ההכנסה, והחברה עירערה לבית-המישפט העליון של ארצות-הברית.

לאן נעלמים

חומרי

הבנייה?

למרות המיספר המועט של התחלות הבנייה השנה, מנשך השוק לקלוט חומרי-בניין בקצב רגיל. כמויות המלט האפור, המרפפות והבולוקים המיוצרות בישראל לא ירדו משמעותית, למרות שהתחלות-הבנייה ירדו ב-60% לפחות. לדעת מומחים בענף, ובניהם מנכ"ל „סולל בונה“ שרגא רוטמן, אחד ה- גורמים לביקוש לחומרי-בנייה הוא ה- גדול בבנייה בשטחים הכבשים. בעיה ובגדה המערבית מתפתחת תנועת-בנייה מדהימה בהיקפה, בעיקר אצל האוכי- לוסיה הערבית. ייתכן גם שחלק מחומרי- הבנייה, כמו מלט, עובר לידין.

במלט, למשל, משלמים כיום בשטחים המוחזקים 30% יותר מחיר מייפועי- המלט בישראל. גם הבטון המוכן נמכר בכמויות גדולות כמו קודם, וחלק ניכר ממנו נמכר לשטחים המוחזקים.

למה

רוכשים

את

„רסקו“?

לפני כחודש פנה אחיו של אלפרד אקירוב, איש-העסקים המשתתף ב- קבוצה הקונה את „רסקו“, אל סוכן-בורסה ידוע בתל-אביב בשאלה: „אם חברה, הרשומה בבורסה, קונה חב- רה אחרת הרשומה בבורסה, אילו מניות תעלינה?“ הסוכן הפיקח ביקש מאקירוב לתת דוגמה, כדי שיוכל לענות, וזה השיב: „ניח ש„לנדקו“ קונה את „רס- קו“. הסוכן השיב כי שתיהן תעלינה.

מייד אחרי יציאת אקירוב ממישרדו, אחרי רכישת חבילה גדולה של מניות, מיהר הסוכן להכניס את לקוחותיו ה- טובים לרכישות מניות „רסקו“, „לנדקו“, ורוכשים אלה עשו מאה אחוז בחודש.

אולם רווח זה אינו מעניין את הקבר- צה הרוכשת את „רסקו“, ואשר תהיה מורכבת, כפי הנראה, מחברת „לנדקו“ של אהרון רובינשטיין, בחמישים אחוזים, והיתר לאלפרד אקירוב, „חברת שרותי הנדסה“, ואולי עוד כמה יזמים קטנים.

הקבוצה תשלם שמונה מיליון דולר מיידי, ו-1.5 מיליון דולר בעוד חמש שנים.

משקיע רובינשטיין עיסקת השנה

שאלת-המפתח היא מי יכסה את פיצויי- הפרישה של 1000 עובדי „רסקו“, אם יחליטו כולם לנצל את שינוי הבעלות ולפרוש, או של 500 עובדים, אם ינתן לרוכשים לפטר רק את מחצית העובדים, כדי ליעל את החברה. העובדים יכולים לעשות צרות רבות כדי להגיע לפיצוי של 200%, לפי תקדים „אל על“, ואז תעלה הרכישה מיליון וחצי דולר כפיצוי-פיטוי- רים. אם הסוכנות תשלם סכום זה, עשו הרוכשים עיסקה טובה ביותר, שכן נכסי חברות-הבת של „רסקו“ שווים לפחות 15 מיליון דולר.

רובינשטיין קונה את „רסקו“, מכיוון שלחברות שלו אין מנגנון-ביצוע יעיל. כוחן של החברות של רובינשטיין הוא בעיסקות פנינסיות וקרקעיות, ועקב- אכילס של החברות הוא בביצוע. ברכי- שות „רסקו“ קונה רובינשטיין חברה בעלת יכולת-ביצוע מרשימה, שתשלם טבעית את חברותיו.

זוהי בדיקת הסיבה לכך שזכריה דרו- קר לא רכש את „רסקו“, כוחן של חב- רות דרוקר ביכולת-הביצוע, ואין הוא זקוק למנגנון-ביצוע נוסף. „שרותי הני- דסה“ יש גם לה עניין ב„רסקו“ בגלל מנגנון-הביצוע. לחברה זו קשרים ואפ- שריות-בנייה גדולות בחו"ל, ואם יתיה לה מנגנון-ביצוע כ„רסקו“, היא תוכל לקבל עבודות-בנייה גדולות בחו"ל.

„כנף-ארקיע“

תנפיק מניות

חברת „כנף-ארקיע“ קווי תעופה יש- ראליים, פנתה לד"ר יוסף גרוס, ש- יכין עבורה תשקיף להנפקת מניות ב- בורסה הישראלית. הכוונה היא לממן בכספי-ההנפקה רכישות של מטוסי „אירבאס“, שתרכוש החברה עבור קווים בינלאומיים, שבדעתה להפעיל.

פרוייקט האנרגיה

הסולרית של

„תדיראן“ נכשל

חברת „תדיראן“ החלה בסגירת ה- מחלקה לאנרגיה סולרית, שבה השקיעה מדינת-ישראל 40 מיליון לירות מתקציב המדען הראשי, להמצאה של מיוזג-אוויר באמצעות חום השמש. פרוייקט נסיוני בתל-השומר, שבו הושקעו כ-60 מיליון לירות, נכשל אף הוא לחלוטין.

חברת „תדיראן“ התחילה לפרסם לפני כמה שנים את המוצר המהפכני שלה, מזוג-אוויר המופעל באנרגיית-השמש, אחרי השקעות כבדות וכמה שנות-ייצור, נוכחה החברה לדעת כי ההמצאה אינה כדאית, והיא מנהלת עתה משא-ומתן עם חברת „אלקטרה“ של „כלל“, שתר- כוש את שרידי הפרוייקט.

מה מאחרי איום

הכרישה של

„אליהו“ מ„אבנר“?

הודעתה של חברת-הביטוח „אליהו“ כי תפרוש מחברת ביטוח-המישנה „אב- נר“ מכוונת להוציא את „אבנר“ משא- ננות מונופוליסטיות, ולגרום לה גמישות יתר בהסכמיה עם חברות-הביטוח.

„אבנר“ מבטחת ביטוח-מישנה-חובה את הרכב של כל חברות-הביטוח בישראל, מתוקף חוק. היא שיכת לכל חברות הביטוח בישראל, ומחלקת את הביטוחים שהיא עושה בין מבטחי-מישנה בחו"ל, כראות עיניה. חברת-הביטוח „אליהו“ טענה כל השנים כי הפרמיות „אבנר“ משלמת למבטחי-מישנה בחו"ל גבוהים מדי, והשנה החליטה להראות כי היא יכולה לקבל הצעות טובות יותר. אחרי שקיבלה הצעה לביטוח-מישנה, הטובה מזו של „אבנר“, העבירה „אליהו“ את ההצעה ל„אבנר“ והודיעה כי בדעתה לבטח את עצמה ישירות אצל מבטח- המישנה שלה בחו"ל, ולא דרך „אבנר“.

נראה שאם „אבנר“ תסכים לאפשר ל- חברות-הביטוח למסור חלק מביטוחי- המישנה בחו"ל ישירות למבטחות שלהן, תסכים „אליהו“ להישאר ב„אבנר“. יצי- את „אליהו“ יכולה לגרום לפירוק החב- רה.

נסגרה תחנת

הרדיו הישראלית

בלוס-אנג'לים

תחנת-הרדיו הישראלית, שפעלה ב- לוס-אנג'לים, נסגרה לפני שבועיים. בעל התחנה, אבי אלון, החליט להפסיק את פעילותה מחוסר-כדאיות כלכלית. לפני חודשיים הוא ערך כמה צימוצמים בסגל-העובדים, נסיון להביא אותה ל- ריווחיות, אולם ההכנסות ממודעות לא הגיעו למינימום שנדרש לאיזון הקציבי.